

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

22. februar 2024*

»Præjudiciel forelæggelse – folkesundhed – sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum – forordning (EF) nr. 1069/2009 – godkendelse – artikel 24, stk. 1, litra i) – lagring af animalske biprodukter – transportafbrydelse, der kan vare op til otte timer«

I sag C-85/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (appeldomstol i forvaltningsretlige sager for delstaten Sachsen-Anhalt, Tyskland) ved afgørelse af 24. januar 2023, indgået til Domstolen den 15. februar 2023, i sagen

Landkreis Jerichower Land

mod

A.,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen, og dommerne J. Passer (refererende dommer) og M.L. Arastey Sahún,

generaladvokat: N. Emiliou,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- A. ved Rechtsanwalt J. Hagmann,
- den græske regering ved E. Leftheriotou og A.-E. Vasilopoulou, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved B. Hofstätter og G. Koleva, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 24, stk. 1, litra i), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter) (EUT 2009, L 300, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Landkreis Jerichower Land (amtet Jerichower Land, Tyskland) og A., der er et tysk selskab, vedrørende et forbud mod, at A. lagrer transportcontainere, der indeholder animalske biprodukter, i et af sine lagre.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af 1., 2., 5., 6., 11. og 36. betragtning til forordning nr. 1069/2009:
 - »(1) Animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum, er en potentiel risikokilde for folke- og dyresundheden. De kriser, der har været i forbindelse med udbrud af mund- og klovesyge, spredning af transmissible spongiforme encephalopatis, f.eks. bovin spongiform encephalopati (BSE), og forekomst af dioxiner i foderstoffer, har vist, hvilke konsekvenser en forkert anvendelse af visse animalske biprodukter har for folke- og dyresundheden, fødevarer- og foderkædens sikkerhed og forbrugernes tillid. Dertil kommer, at sådanne kriser også kan have mere omfattende negative virkninger for samfundet som helhed som følge af deres betydning for de berørte landbrugeres og erhvervssektorens socioøkonomiske situation og for forbrugernes tillid til sikkerheden ved animalske produkter. Sygdomsudbrud kan desuden have negative konsekvenser for miljøet, ikke blot som følge af problemerne med bortskaffelse, men også med hensyn til biodiversitet.
 - (2) Animalske biprodukter fremkommer primært under slagtning af dyr til konsum, under fremstilling af produkter af animalsk oprindelse, såsom mejeriprodukter, og i forbindelse med bortskaffelse af døde dyr og ved foranstaltninger til bekæmpelse af sygdomme. Uanset kilden udgør de en potentiel risiko for folke- og dyresundheden og miljøet. Der er behov for, at denne risiko styres på passende vis, enten ved at de pågældende produkter bortskaffes ved en sikker fremgangsmåde, eller ved at de anvendes til diverse formål, forudsat at der gælder strenge betingelser, som minimerer de dermed forbundne risici.

[...]

- (5) Der bør i et sammenhængende og dækkende regelsæt fastsættes fællesskabssundhedsbestemmelser for indsamling, transport, håndtering, behandling, omdannelse, forarbejdning, lagring, omsætning, distribution, anvendelse eller bortskaffelse af animalske biprodukter.
- (6) Sådanne generelle bestemmelser bør stå i forhold til den folke- og dyresundhedsmæssige risiko, som animalske biprodukter udgør, når de håndteres af driftsledere i de forskellige led i kæden fra indsamling til anvendelse eller bortskaffelse. Bestemmelserne bør endvidere tage hensyn til miljørisici i forbindelse med disse aktiviteter. Fællesskabsbestemmelserne bør omfatte relevante sundhedsbestemmelser om omsætning, herunder handel inden for Fællesskabet og import af animalske biprodukter.

[...]

- (11) [...] Hovedformålene med bestemmelserne om animalske biprodukter, nemlig kontrol af risici for folke- og dyresundheden og beskyttelse af fødevarer- og foderkædens sikkerhed, bør præciseres. Bestemmelserne i nærværende forordning bør gøre det muligt at opfylde disse formål.

[...]

- (36) Det primære ansvar for overholdelse af fællesskabslovgivningen, der har til formål at beskytte folke- og dyresundheden, er pålagt fødevarer- og fodervirksomhedslederne ved andre forskrifter, der er trådt i kraft efter vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed [(EFT 2002, L 31, s. 1)], nemlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarerhygiejne [(EUT 2004, L 139, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 226, s. 3)], [Europa-Parlamentets og Rådets] forordning (EF) nr. 853/2004 [af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EUT 2004, L 139, s. 55, berigtiget i EUT 2004, L 226, s. 22)], og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne [(EUT 2005, L 35, s. 1)], som [Europa-Parlamentets og Rådets] forordning (EF) nr. 1774/2002 [af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (EFT 2002, L 273, s. 1),] supplerer. På linje med de nævnte forskrifter bør driftsledere, der gennemfører aktiviteter i henhold til nærværende forordning, ligeledes have det primære ansvar for at sikre, at nærværende forordning overholdes. Denne forpligtelse bør gøres tydeligere og præciseres med hensyn til, hvordan sporbarhed sikres, f.eks. ved at animalske biprodukter holdes adskilt under indsamling og transport. [...]«

- 4 Følgende fremgår af artikel 1 i forordning nr. 1069/2009 med overskriften »Formål«:

»Ved denne forordning fastsættes folke- og dyresundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter med henblik på at forebygge og minimere risici for folke- og dyresundheden forårsaget af disse produkter og navnlig at beskytte fødevarer- og foderkædens sikkerhed.«

5 Forordningens artikel 3 har følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

- 1) »animalske biprodukter«: hele kroppe eller dele af dyr, animalske produkter eller andre produkter fra dyr, som ikke er bestemt til konsum, herunder oocytter, embryoner og sæd
- 2) »afledte produkter«: produkter, der er fremstillet ved en eller flere behandlinger, omdannelser eller trin i forarbejdningen af animalske biprodukter

[...]

- 11) »driftsleder«: den fysiske eller juridiske person, som har den faktiske kontrol med et animalsk biprodukt eller et afledt produkt, herunder transportører, forhandlere og brugere

[...]

- 13) »virksomhed« eller »anlæg«: ethvert sted, hvor der udføres en hvilken som helst aktivitet, der omfatter håndtering af animalske biprodukter eller afledte produkter, bortset fra fiskerfartøjer

[...]«

6 Den nævnte forordnings artikel 4 med overskriften »Startpunktet i fremstillingskæden og forpligtelser« bestemmer følgende i stk. 1 og 2:

»1. Så snart driftsledere frembringer animalske biprodukter eller afledte produkter, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, skal driftslederne identificere disse og sikre, at de håndteres i overensstemmelse med denne forordning (startpunkt).

2. Driftsledere sikrer i de virksomheder, som er under deres kontrol, at kravene i denne forordning, der er relevante for deres aktiviteter, er opfyldt for animalske biprodukter og afledte produkter i alle led i kæden af indsamling, transport, håndtering, behandling, omdannelse, forarbejdning, lagring, omsætning, distribution, anvendelse og bortskaffelse.«

7 Artikel 7 i forordning nr. 1069/2009 med overskriften »Kategorisering af animalske biprodukter og afledte produkter« bestemmer i stk. 1:

»Animalske biprodukter inddeles i særlige kategorier, der afspejler risikoen for folke- og dyresundheden forårsaget af de pågældende animalske biprodukter, jf. listerne i artikel 8, 9 og 10.«

8 Denne forordnings artikel 10 vedrørende »[k]ategori 3-materiale« har følgende ordlyd:

»Kategori 3-materiale skal omfatte følgende animalske biprodukter:

- a) slagtekroppe og dele af dyr, der er slagtet eller, når det drejer sig om vildt, kroppe eller dele af dyr, der er nedlagt, og som i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen er egnede til konsum, men som af kommercielle grunde ikke er bestemt til konsum

- b) slagtekroppe og følgende dele, der stammer enten fra dyr, der er blevet slagtet på et slagteri, og som er fundet egnet til slagtning til konsum efter en undersøgelse før slagtning, eller kroppe og følgende dele af dyr fra vildt, der er nedlagt med henblik på konsum, i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen:
- i) slagtekroppe eller kroppe og dele af dyr, som i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen er erklæret uegnede til konsum, men som ikke har udvist tegn på sygdomme, der kan overføres til mennesker eller dyr
 - ii) fjerkræhoveder
 - iii) huder og skind, herunder fraskæringer og spalt heraf, horn og fødder, herunder tåknogler, forfodens fodrods- og mellemfodsknogler samt bagfodens fodrods- og mellemfodsknogler fra:
 - andre dyr end drøvtyggere, for hvilke der er krav om [transmissible spongiforme encephalopater]-test, og
 - drøvtyggere, der er blevet testet med negativt resultat i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, i [Europa-Parlamentets og Rådets] forordning (EF) nr. 999/2001 [af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopater (EFT 2001, L 147, s. 1)]
 - iv) svinebørster
 - v) fjer

[...]«

- 9 Artikel 14 i forordning nr. 1069/2009 med overskriften »Bortskaffelse og anvendelse af kategori 3-materiale« bestemmer:

»Kategori 3-materiale skal:

[...]

- d) forarbejdes, undtagen hvis der er tale om kategori 3-materiale, der er forandret som følge af nedbrydning eller fordærv, så det derved opståede produkt udgør en uacceptabel risiko for folke- eller dyresundheden, og anvendes:
- i) til fremstilling af foder til andre opdrættede dyr end pelsdyr, og bringes i omsætning i overensstemmelse med artikel 31, undtagen hvis der er tale om materiale omhandlet i artikel 10, litra n), o) og p)

[...]«

- 10 Denne forordnings afsnit II vedrørende »[d]riftslederes forpligtelser« indeholder forordningens artikel 21-43.

- 11 Den nævnte forordnings artikel 21 med overskriften »Indsamling, transport og sporbarhed« bestemmer i stk. 1:

»Driftslederen indsamler, identificerer og transporterer animalske biprodukter uden unødigt forsinkelse under overholdelse af betingelser, der hindrer risici for folke- og dyresundheden.«

- 12 Samme forordnings artikel 24 med overskriften »Godkendelse af virksomheder eller anlæg« bestemmer i stk. 1:

»Driftsledere sikrer, at de virksomheder eller anlæg, som de har kontrol med, godkendes af den kompetente myndighed, når der på sådanne virksomheder eller anlæg udføres en eller flere af følgende aktiviteter:

[...]

i) lagring af animalske biprodukter

[...]«

- 13 Følgende fremgår af artikel 54, stk. 1, i forordning nr. 1069/2009:

»Forordning [nr. 1774/2002] ophæves med virkning fra [den] 4. marts 2011.«

- 14 Artikel 55 i forordning nr. 1069/2009 med overskriften »Overgangsforanstaltning« har følgende ordlyd:

»Virksomheder, anlæg og brugere, der er godkendt eller registreret i henhold til forordning [nr. 1774/2002] inden den 4. marts 2011, anses for at være godkendt eller registreret, alt efter hvad der kræves, i henhold til nærværende forordning.«

Tysk ret

- 15 Følgende fastsættes i § 1 i Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (lov om bortskaffelse af animalske biprodukter) af 25. januar 2004 (BGBl. 2004 I, s. 82) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »lov om bortskaffelse af animalske biprodukter«):

»Denne lov har til formål at gennemføre [forordning nr. 1069/2009] og de direkte anvendelige retsakter, som Det Europæiske Fællesskab eller Den Europæiske Union har vedtaget inden for rammerne eller med henblik på gennemførelse af denne forordning.«

- 16 § 12, stk. 1 og 2, i lov om bortskaffelse af animalske biprodukter har følgende ordlyd:

»1. Den kompetente myndighed [...] fører tilsyn med overholdelsen af bestemmelserne i de direkte anvendelige retsakter, der er nævnt i § 1, overholdelsen af bestemmelserne i denne lov og de bekendtgørelser, der vedtages i henhold til denne lov, samt af eksigible påbud, der udstedes i overensstemmelse med de direkte anvendelige retsakter, der er nævnt i § 1, i denne lov eller i en bekendtgørelse vedtaget i henhold hertil.

2. Den kompetente myndighed kan i hvert enkelt tilfælde udstede de påbud, der er nødvendige for at overholde bestemmelserne i de direkte anvendelige retsakter, der er nævnt i denne lovs § 1 og i de bekendtgørelser, der vedtages i henhold hertil. Denne bestemmelse finder ligeledes anvendelse efter registrering som omhandlet i artikel 23 i forordning [nr. 1069/2009] eller efter meddelelsen af en godkendelse i henhold til artikel 24 i forordning [nr. 1069/2009].«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 17 Den 10. november 2004 fik A. en godkendelse til sit anlæg til forarbejdning af animalske biprodukter af kategori 3 i byen A i henhold til artikel 17 i forordning nr. 1774/2002, som fastsatte en forpligtelse for forarbejdningsanlæg i kategori 3 til at indhente en sådan godkendelse.
- 18 I 2016 konstaterede ansatte i Landkreis Jerichower Land i forbindelse med en kontrol foretaget i et lager, der blev drevet af A. i byen B, at transportcontainere, der indeholdt slagteaffald og dyrekødsrester i kategori 3 som omhandlet i artikel 10 i forordning nr. 1069/2009, var anbragt i en sættevogn udstyret med et køleanlæg. De anførte endvidere, at nogle slagtekroppe befandt sig i en nedbrydningstilstand, at lagerets gulv var dækket af væsker, der indeholdt maddiker, og som stammede fra containerne, og at der på lageret kunne findes muse- og rotteekskremer.
- 19 De ansatte i Landkreis Jerichower Land konstaterede, at transporten og deponeringen af disse kategori 3-materialer fandt sted som følger. Først blev containerne indsamlet hos producenterne og transporteret med fem køretøjer til lageret i byen B. Dernæst blev containerne i dette lager lastet direkte i kølesættevognen, uden at deres indhold blev behandlet. Containerne forblev således i sættevognen i en samlet periode på almindeligvis to timer, men i visse særlige tilfælde kunne der imidlertid gå op til otte timer. Efter indsamlingen af alle transportcontainere blev disse transporteret med en lastbil udstyret med kølesættevognen til det forarbejdningsanlæg, som A. drev i byen A. Hvad angår containerne, som hverken var luft- eller vandtætte, var der for størstedelens vedkommende tale om konventionelle affaldsbeholdere (240 liter) og såkaldte »Eurobox«-affaldsbeholdere (600 liter).
- 20 Ved afgørelse af 4. januar 2017 truffet på grundlag af § 12, stk. 2, i lov om bortskaffelse af animalske biprodukter forbød Landkreis Jerichower Land A. at lagre animalske biprodukter på sit lager i byen B med den begrundelse, at dette selskab ikke var godkendt hertil som omhandlet i artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009.
- 21 Efter forgæves påklage af denne afgørelse anlagde A. sag ved Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol). Denne ret annullerede den nævnte afgørelse med den begrundelse, at den kortvarige afbrydelse af en transport, uden at denne afbrydelse var forbundet med aflæsning eller en udskiftning af containere, ikke kunne kvalificeres som lagring af animalske biprodukter som omhandlet i artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009.
- 22 Landkreis Jerichower Land iværksatte appel af dommen afsagt af Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol) ved Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (appeldomstol i forvaltningsretlige sager for delstaten Sachsen-Anhalt, Tyskland), som er den forelæggende ret.
- 23 Ifølge den forelæggende ret afhænger udfaldet af tvisten i hovedsagen af fortolkningen af begrebet »lagring« som omhandlet i artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009, eftersom afgørelsen af 4. januar 2017, hvorved dette amt forbød A. at lagre animalske biprodukter på sit lager i byen B, var baseret på den omstændighed, at containere med animalske biprodukter, der blev transporteret med lastbiler, blev deponeret i dette lager i nogle timer.

24 På denne baggrund har Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (appeldomstol i forvaltningsretlige sager for delstaten Sachsen-Anhalt) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning [nr. 1069/2009] fortolkes således, at begrebet »lagring« omfatter en afbrydelse af en transport, hvor beholdere med animalske kategori-3 biprodukter omlades til et andet transportkøretøj og før den fortsatte transport til et forarbejdningsanlæg henstilles deri i adskillige – op til otte – timer, uden at materialet behandles eller hældes på andre beholdere?«

Det præjudicielle spørgsmål

- 25 Med sit eneste præjudicielle spørgsmål ønsker Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (appeldomstol i forvaltningsretlige sager for delstaten Sachsen-Anhalt) oplyst, om artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009 skal fortolkes således, at det heri omhandlede begreb »lagring« omfatter en transportafbrydelse af nogle timers varighed, som kan være op til otte timer, hvor transportcontainere, der indeholder animalske biprodukter af kategori 3, omlades fra et transportkøretøj til et andet, inden de transporteres til et forarbejdningsanlæg, uden at disse animalske biprodukter under denne afbrydelse behandles eller overføres til andre transportcontainere.
- 26 I denne forbindelse bemærkes, at forordning nr. 1069/2009 klassificerer animalske biprodukter i tre særlige kategorier (nummereret 1, 2 og 3) i forhold til den risiko, de udgør for folke- og dyresundheden. Navnlige henhører det materiale, som EU-lovgiver har anset for at udgøre en lav risiko, under kategori 3-materiale, mens det materiale, der er omfattet af kategori 1- og kategori 2-materiale, er materiale, der frembyder en høj risiko for folke- og dyresundheden, idet kategori 1-materiale er det materiale, der frembyder den højeste risiko (jf. i denne retning dom af 2.9.2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, præmis 41).
- 27 Denne forordnings artikel 24, stk. 1, som pålægger driftsledere af virksomheder eller anlæg, som udfører en af de i artiklen omhandlede aktiviteter – herunder som omhandlet i bestemmelsens litra i) lagring af animalske biprodukter – at indhente godkendelse, finder således ikke anvendelse på transport af animalske biprodukter (jf. i denne retning dom af 23.5.2019, ReFood, C-634/17, EU:C:2019:443, præmis 42).
- 28 Eftersom sagsøgte i hovedsagen ikke råder over en sådan godkendelse af det lager, som selskabet driver i byen B, vedrører det spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet, spørgsmålet om, hvorvidt en transportafbrydelse som den i hovedsagen omhandlede skal anses for at være en del af denne transport og derfor falder uden for forpligtelsen til at indhente godkendelse eller for at være omfattet af begrebet »lagring« som omhandlet i artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009.
- 29 I denne henseende bemærkes, at denne forordning ikke definerer dette begreb, og at ordlyden af forordningens artikel 24, stk. 1, litra i), ikke i sig selv gør det muligt at foretage en klar fortolkning heraf.

- 30 I henhold til Domstolens faste praksis skal der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 23.11.2021, IS (Forelæggelsesafgørelsens ulovlighed), C-564/19, EU:C:2021:949, præmis 104 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 Hvad angår den sammenhæng, hvori artikel 24 i forordning nr. 1069/2009 indgår, skal det bemærkes, at det i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1 og 2, påhviler driftsledere, der frembringer animalske biprodukter eller afledte produkter, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, at sikre, at reglerne i denne forordning er fulgt for disse animalske biprodukter i alle led i kæden af indsamling, transport, håndtering, behandling, omdannelse, forarbejdning, lagring, omsætning, distribution, anvendelse og bortskaffelse (jf. i denne retning dom af 2.9.2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, præmis 55).
- 32 Det skal endvidere fremhæves, at det af 36. betragtning til forordning nr. 1069/2009 fremgår, at denne forordning foreskriver, at driftslederne har det primære ansvar for at sikre, at kravene i denne forordning overholdes for at beskytte folke- og dyresundheden. I denne henseende er driftslederne forpligtede til at overholde de krav i den nævnte forordning, der finder anvendelse på deres aktiviteter, når de behandler animalske biprodukter (dom af 2.9.2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, præmis 56).
- 33 Artikel 21, stk. 1, i forordning nr. 1069/2009 kræver i øvrigt, at driftsledere transporterer animalske biprodukter »uden unødigt forsinkelse« under overholdelse af betingelser, der hindrer risici for folke- og dyresundheden. Selv om denne forordning i princippet ikke udelukker muligheden for en afbrydelse af transporten, forbyder den således uforholdsmæssigt lange transporttider.
- 34 Med forbehold af den efterprøvelse, som det påhviler den forelæggende ret at foretage, fremgår det i det foreliggende tilfælde indledningsvis af forelæggelsesafgørelsen, at de i hovedsagen omhandlede aktiviteter finder sted under afbrydelsen af en transport, og at de ikke udgør en del af transporten, som foregår ad landevej i eller på et køretøj, men finder sted på et lager. Kategori 3-materiale genfindes desuden regelmæssigt på organiseret og planlagt vis i sagsøgte i hovedsagens lokaler som følge af dennes bevidste beslutning og ikke som følge af en uforudset afbrydelse af transportprocessen eller en afbrydelse med henblik på overholdelse af chaufførens lovbestemte hviletid. Endelig viser de omstændigheder, der er beskrevet i forelæggelsesafgørelsen, at ikke blot sker deponeringen i lageret ofte, men også, at sagsøgte i hovedsagen ikke har indført procedurer til forebyggelse af forurening og sikring af regelmæssig rengøring af lokalerne, hvilket kan medføre en risiko for fødevarer- og foderkædens sikkerhed.
- 35 Hvad angår de formål, der forfølges med forordning nr. 1069/2009, fremgår det af artikel 1 i og 2., 5., 6. og 11. betragtning til denne forordning, at hovedformålene med lovgivningen om animalske biprodukter består i på passende vis at styre risikoen for folke- og dyresundheden og at beskytte fødevarer- og foderkædens sikkerhed samt i at fastsætte et regelsæt i form af sammenhængende og dækkende sundhedsbestemmelser, der står i forhold til den folke- og dyresundhedsmæssige risiko, som animalske biprodukter udgør, når de håndteres af driftsledere i de forskellige led i kæden fra indsamling til anvendelse eller bortskaffelse (dom af 2.9.2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, præmis 52).

- 36 Heraf følger, at EU-lovgiver har ønsket at sikre passende og forholdsmæssig kontrol af risiciene for folke- og dyresundheden i hele den kæde, hvori der sker udnyttelse af animalske biprodukter (jf. i denne retning dom af 2.9.2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, præmis 53).
- 37 Begrebet »lagring« som omhandlet i artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009 skal således anses for at omfatte en afbrydelse af transporten af animalske biprodukter og deres omladning fra et transportkøretøj til et andet samt en eventuel aflæsning af dem med henblik på midlertidig oplagring, inden de transporteres til andre virksomheder med henblik på senere forarbejdning. Heraf følger, at indehaveren af et lager, hvor sådanne aktiviteter udføres, skal være i besiddelse af en godkendelse i henhold til forordningens artikel 24.
- 38 Det præjudicielle spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 24, stk. 1, litra i), i forordning nr. 1069/2009 skal fortolkes således, at det heri omhandlede begreb »lagring« omfatter en transportafbrydelse af nogle timers varighed, som kan være op til otte timer, hvor transportcontainere, der indeholder animalske biprodukter af kategori 3, omlades fra et transportkøretøj til et andet, inden de transporteres til et forarbejdningsanlæg, uden at disse animalske biprodukter under denne afbrydelse behandles eller overføres til andre transportcontainere.

Sagsomkostninger

- 39 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

Artikel 24, stk. 1, litra i), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter)

skal fortolkes således, at

det heri omhandlede begreb »lagring« omfatter en transportafbrydelse af nogle timers varighed, som kan være op til otte timer, hvor transportcontainere, der indeholder animalske biprodukter af kategori 3, omlades fra et transportkøretøj til et andet, inden de transporteres til et forarbejdningsanlæg, uden at disse animalske biprodukter under denne afbrydelse behandles eller overføres til andre transportcontainere.

Underskrifter